

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 339/2014-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2014 predbežne prerokoval sťažnosti J. G. a M. K., zastúpených JUDr. Tiborom Timárom, advokátom a konateľom Advokátskej kancelárie TIMAR & partners, s. r. o., Štúrova 42, Šaľa, vo veci namietaného porušenia ich základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi a uzneseniami Okresného súdu Bratislava I z 2. decembra 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tp 85/2012 a Krajského súdu v Bratislave z 23. januára 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 8/2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2644/2014 a sp. zn. Rvp 2648/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 339/2014.

2. Sťažnosti J. G. a M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 18. marca 2014 doručené sťažnosti J. G. a M. K. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na slobodu podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a uzneseniami Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) z 2. decembra 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tp 85/2012 a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 23. januára 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 8/2014 (ďalej aj „napadnuté konania“ a „uznesenia okresného súdu a krajského súdu“).

Z obsahu sťažností a ich príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením rozhodol o zamietnutí žiadostí sťažovateľov o prepustenie z väzby na slobodu. Následne krajský súd napadnutým uznesením sťažnosti sťažovateľov zamietol.

Sťažovatelia namietajú, že o ich žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu bolo právoplatne rozhodnuté v neprimerane dlhom časovom úseku od podaní ich žiadostí o prepustenie z väzby na slobodu (až po 56 dňoch).

Okresný súd pochybil podľa nich aj v tom, že *„nepriložil v sťažnostnom konaní k rozhodnutiu zo dňa 02.12.2013 príslušnú -zápisnicu o hlasovaní...“*, a tiež v tom, že *„rozhodnutiu okresného súdu v senátnom zložení, ktorým bola žiadosť obvineného ako nedôvodná zamietnutá nepredchádzalo riadne a zákonné hlasovanie v zmysle § 170 ods.1 a nasl. Trestného poriadku s poukazom na § 180 Trestného poriadku...“*

Hlavné pojednávanie, na ktorom bol realizovaný výsluch obvineného pred rozhodnutím o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, sa priebeh na základ opatrenia predsedu senátu nahrával na CD nosič, pričom z priebehu je zrejmé, že senát sa pred rozhodnutím neodobral na poradu o hlasovaní pred rozhodnutím o väzbe, resp. počas

celého hlavného pojednávania ako aj počas výsluchu obvineného, na ktorý priamo nadväzovalo vyhlásenie predmetného rozhodnutia okresným súdom bez prerušenia konania boli prítomní členovia senátu, prokurátor, obhajcovia, obvinení, zapisovateľka a dokonca aj verejnosť.

Vzhľadom na uvedené je nepochybné, že porada o hlasovaní ako ani samotné hlasovanie nebolo vykonané, resp. ak bolo vykonané tak bolo vykonané nezákonne, a preto má sťažovateľ za to, že týmto porušením je na mieste konštatovať, že nebolo možné zo strany okresného súdu o väzbe ani zákonne rozhodnúť.

Rozhodnutie okresného súdu trpí takou vadou, ktorú nie je možné konvalidovať žiadnym spôsobom, a to ani dodatočnou poradou o hlasovaní a samotným hlasovaním...“.

Sťažovatelia sú toho názoru, že „predmetné rozhodnutie okresného súdu o väzbe je procesné nulitným (neexistujúcim) rozhodnutím, a preto nebolo možné toto rozhodnutie podrobiť ani sťažnostnému konaniu. Sťažnostný súd uvedený nedostatok zistil, a napriek tomu po dodatočnom pripojení zápisnici o hlasovaní rozhodnutie okresného súdu podrobil sťažnostnému konaniu. Vzhľadom na to, že konanie o väzbe je v prípade podania sťažnosti dvoj inštančným konaním, je na mieste konštatovať, že nakoľko nie je prítomné riadne rozhodnutie okresného súdu, nie je prítomné ani rozhodnutie sťažnostného súdu. Tento právny stav spôsobil, že od podania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nie je prítomné zákonné rozhodnutie o tejto žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, pričom tento stav prehľbuje vyššie uvedený záver, že nie je urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody...“.

Sťažovatelia tiež namietajú, že «rozhodnutie okresného súdu ako aj rozhodnutie krajského súdu neobsahujú primerané a zákonom vyžadované odôvodnenie...

Dôvod väzby podľa § 71 ods.1 písm. a) Trestného poriadku vzhľadli súdy v danom štádiu väzby po 33 mesiacoch väzby v hrozbe vysokého trestu, z čoho súdy vyvodili, že trvá obava že v prípade prepustenia na slobodu by sa sťažovateľ mohol skrývať.

Iné odvodnenie skutkového a právneho charakteru pre trvanie tohto dôvodu väzby v rozhodnutiach uvedené nie je, pričom samotná táto skutočnosť podľa názoru sťažovateľa

spôsobuje, že rozhodnutia sú nepreskúmateľné a arbitrárne, nakoľko neobsahujú riadne skutkové odôvodnenie tohto väzobného dôvodu...

S konštatovaním a odôvodnením tohto dôvodu väzby súdmi sa sťažovateľ nemôže v žiadnom prípade stotožniť. Z jeho správania nemožno ani v náznaku vyvodiť, že by sa pokúšal o útek, alebo skrývanie sa v dôsledku obavy z trestného stíhania, a neexistuje žiadny rozumný dôvod domnievať sa, že by neskôr konal spôsobom odôvodňujúcim útekovú väzbu...

Nebezpečie úteku trestne stíhanej osoby nemôže vyplývať len z jednej skutočnosti, (napr. výška hroziaceho trestu, možnosť ľahko prekročiť hranice), ale musí byť založené na súhre okolností. Do úvahy treba vziať viaceré významné faktory, ktorých vzájomné posúdenie môže buď potvrdiť existenciu nebezpečenstva úteku, alebo ho znížiť do takej miery, že väzbu neopodstatňuje. Väzba má byť preto považovaná za výnimočné opatrenie, nemôže byť nikdy obligatórna, ani slúžiť na potrestanie. Odôvodnenie väzby súdmi v predmete hrozby vysokého trestu po 33 mesiacoch väzby bez toho, aby k tomu pristúpila iná okolnosť alebo skutočnosť, ktorá by tento dôvod väzby zosilnila a utvrdila, je nedostatočné, nakoľko takéto odôvodnenie len hrozbou vysokého trestu vyvoláva stav, že väzba je sankciou, ktorá je založená na nemennom lakte hroziaceho trestu zo zákona (od počiatku väzby až do konca), a bezpochyby už nahrádza samotný trest.

Tomuto konštatovaniu väzby ako sankcie v celom rozsahu zodpovedá aj postup okresného súdu, ktorý trestnú vec, ktorá bola pred záverečnými rečami a ukončením vmerite veci (vina a trest) spojil s novou trestnou vecou ďalších skutkov. V pôvodnej (prvej) trestnej veci, ktorá bola pred ukončením obvinení skutky doznávali, avšak v novej trestnej veci jednotlivé skutky, pri ktorých preukázateľne a nepochybne byť nemohli (pobyt v zahraničí a pod.) nedoznávajú, a v tejto trestnej veci bude treba vykonať rozsiahle niekoľko ročné dokazovanie, čo je zrejmé už zo samotných navrhnutých dôkazov a z rozsahu prípravného konania. Spojenie veci spôsobilo, že nie je možné v prvom konaní pokračovať tak, že sa ukončí právoplatným rozsudkom o vine a treste, ale sa bude viesť rozsiahle dokazovanie, pri ktorom budú obvinení vo väzbe.

Z uvedeného je zrejmé, že táto väzba sa stáva bezpochyby sankčnou a nie preventívnou, plní procesnú pomocnú úlohu samotnému dokazovaniu, ktoré začne v novej spojenej trestnej veci. Je nutné uviesť, že v novej trestnej veci sú aj iné osoby obžalované,

a to obžalovaní P. a V., ktorí boli pre procesnú chybu spočívajúcu v nedodržaní lehoty podľa § 76 ods.3 Trestného poriadku okresného súdu prepustený rozhodnutím krajského súdu na slobodu. Na tomto základe je zrejmé, že uvedené osoby sú stíhané na slobode a ostatní spoluobvinení sú stíhaný väzobné, a preto ani dôvodenie tým, že uvedená väzba je potrebná pre urýchlenie dokazovania nie je na mieste.

Zo všetkých okolností uvedených v sťažnosti jednoznačne vyplýva, že rozhodnutie o väzba nespĺňa túto podmienku „zákonosti“ v dôsledku čoho je jeho väzba nezákonná a protiústavná.».

Na základe uvedených skutočností sťažovateľa žiadali, aby ústavný súd prijal ich sťažnosti na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že postupom a napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu boli porušené ich základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru, namietané rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu zrušil a aby krajský súd im uhradil trovy konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú

náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerané ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Podľa § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

1. Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 2644/2014 a sp. zn. Rvp 2648/2014 vyplýva, že tieto veci spolu skutkovo súvisia, pretože predmetom sťažností oboch sťažovateľov je namietané porušenie rovnakých základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv na slobodu podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru v totožných konaniach a rovnakými napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu. Navyše, obaja sťažovatelia sú zastúpení tým istým právnym zástupcom a ich sťažnosti sú po formálnej aj obsahovej stránke takmer identické.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v záujme hospodárnosti konania podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2644/2014 a sp. zn. Rvp 2648/2014 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2644/2014.

2. Sťažovatelia namietajú porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tp 85/2012 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 8/2014 aj tým, že o zákonnosti ich väzby nebolo rozhodnuté urýchlene, pretože rozhodovanie o ich žiadostiach o prepustenie z väzby skončilo právoplatne až po 56 dňoch.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 4/2010). Jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenuosti sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, ale spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne pozri aj I. ÚS 18/03).

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55).

Ústavný súd zistil, že na hlavnom pojednávaní konanom na okresnom súde 2. decembra 2013 (bolo odročené na 5. február 2014) sťažovatelia podali žiadosť o prepustenie z väzby, keď o ich žiadosti okresný súd toho istého dňa aj rozhodol. Uznesenie bolo okresným súdom vyhotovené i expedované už po dvoch dňoch 4. decembra 2013 (sťažovatelia prevzali písomne vyhotovenie uznesenia 5. decembra 2013 a ich obhajca 9. decembra 2013 (pondelok). Obhajca sťažovateľov (JUDr. Timár) doručil krajskému súdu odôvodnenie sťažností proti predmetnému uzneseniu až 18. decembra 2013 (streda), následne 19. decembra 2013 krajský súd odôvodnenie doručil okresnému súdu na ďalší postup a spis okresný súd predložil krajskému súdu už v pondelok 23. decembra 2013, teda na druhý pracovný deň po doručení písomného odôvodnenia ich žiadosti. Dňa 31. decembra 2013 (utorok) bol spis vrátený okresnému súdu ako predčasne predložený. Následne bol spis doručený krajskému súdu 17. januára 2014.

Ústavný súd konštatuje, že aj keď okresný súd procesne dvakrát pochybil (31. decembra 2013 mu bol spis vrátený z dôvodu, že „*K zápisnici o hlavnom pojednávaní nie je pripojená aj zápisnica o hlasovaní týkajúca sa rozhodovania o väzbe obžalovaných*“ a nepochybne k dĺžke trvania rozhodovania prispela aj skutočnosť, že okresný súd bol nečinný od 1. januára 2014 do 16. januára 2014, ale vzhľadom na iné okolnosti danej veci a celkovú dobu rozhodovania (okresný súd disponoval vecou sťažovateľov menej ako jeden kalendárny mesiac), ústavný súd považuje postup okresného súdu z ústavného hľadiska ešte za akceptovateľný.

Pokiaľ ide o postup krajského súdu, tento o sťažnosti proti prvostupňovému uzneseniu rozhodol 23. januára 2014 (piaty pracovný deň od doručenia spisu 17. januára 2014) a po ďalších 7 dňoch doručil spis späť okresnému súdu 30. januára 2014. Rozhodnutie krajského súdu bolo doručené obhajcovi sťažovateľov 3. februára 2014. Celková doba konania druhostupňového súdu predstavuje (aj s dobou, keď bol spis na krajskom súde od 23. do 30. decembra 2013) spolu 24 dní, čo zodpovedá požiadavke neodkladnosti a urýchleného rozhodovania o zákonnosti väzby, tak ako to má na mysli čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Konanie na jednom stupni v trvaní menej ako jeden mesiac ústavný súd nepovažuje za nesúladne s požiadavkou urýchlenosti (porov. zhodne I. ÚS 126/05, II. ÚS 227/2013).

Napokon aj ESĽP vo svojej judikatúre akceptoval súladnosť rozhodovania o väzbe aj v prípadoch, keď trvalo dlhšiu dobu, samozrejme, s prihliadnutím na okolnosti daného konkrétneho prípadu, napr. *Letellier c. Francúzsko*, rozhodnutie z 26. júna 1991, *Annuaire*, č. 207 – konanie trvalo takmer jeden a pol roka; *Navarra c. Francúzsko*, rozhodnutie z 23. novembra 1993, *Annuaire*, č. 273-B – kasačné konanie trvalo sedem mesiacov.

Vzhľadom na to, že ani na prvostupňovom súde, ani na súde druhého stupňa doba konania nepresiahla judikatúrou akceptovanú dobu jedného mesiaca väzobného konania na jednom stupni súdu, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne II. ÚS 438/2012).

3. Tú časť sťažnosti, ktorou namieta sťažovatelia porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom a napadnutým uznesením okresného súdu z 2. decembra 2013, vo vzťahu k ostatným námietkam sťažovateľov, t. j. že rozhodnutie okresného súdu neobsahuje „*primerané a zákonom vyžadované odôvodnenie*“, ktoré odôvodňuje záver o jeho arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti a v konečnom dôsledku svedčí o porušení označených práv sťažovateľov, ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Právomoc ústavného súdu poskytovať ústavnú ochranu fyzickým osobám alebo právnickým osobám v konaní podľa čl. 127 ústavy pred neoprávnenými zásahmi do ich základných práv alebo slobôd zo strany orgánov verejnej moci je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého je ústavná sťažnosť osobitným právnym prostriedkom nápravy. Na jej základe poskytuje ústavný súd ústavnú ochranu v prípadoch, ak o ochrane práv dotknutej fyzickej osoby alebo právnickej osoby nerozhoduje všeobecný súd a sťažovateľ ochranu nedosiahol ani po vyčerpaní účinných a dostupných právnych prostriedkov nápravy, na uplatnenie ktorých ho oprávňoval zákon (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Právna úprava obsiahnutá v ustanoveniach § 72 ods. 1, § 83 ods. 1 a § 185 až § 195 Trestného poriadku platného a účinného od 1. januára 2006 poskytovala sťažovateľom dostupný a účinný právny prostriedok nápravy (sťažnosť), využitím ktorého mohol dosiahnuť účinné preskúmanie napádaného uznesenia okresného súdu o zamietnutí ich žiadosti o prepustenie z väzby.

Sťažovatelia aj podali sťažnosť 2. decembra 2013, na základe ktorej krajský súd preskúmal správnosť výrokov uznesenia okresného súdu, pretože táto skutočnosť vyplýva z odôvodnenia uznesenia krajského súdu z 23. januára 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 8/2014.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovatelia disponovali vo vzťahu k napádanému postupu a rozhodnutiu okresného súdu dostupným a účinným prostriedkom nápravy, na základe ktorého v konečnom dôsledku dosiahli ich preskúmanie krajským súdom. Vzhľadom na princíp subsidiarity nie je preto vo vzťahu k sťažovateľmi napádanému postupu a rozhodnutiu okresného súdu daná právomoc ústavného súdu.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajským súdom v súvislosti s jeho rozhodnutím o sťažnosti sťažovateľov (uznesením z 23. januára 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 8/2014, proti ktorému nie je prípustný ďalší opravný prostriedok) sú zlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

4. Tú časť sťažnosti, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa uvedených článkov ústavy a práv podľa dohovoru postupom a uznesením krajského súdu z 23. januára 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 8/2014, vo vzťahu k ostatným námietkam sťažovateľa, t. j. že rozhodnutie krajského súdu neobsahuje primerané a zákonom vyžadované odôvodnenie vo vzťahu k dôvodom väzby [podľa sťažovateľov nie sú naplnené väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku], ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený osobnej slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu... a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania...

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol

o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Dohovor v čl. 5 a ústava v čl. 17 sa svojím obsahom týkajú osobnej slobody jednotlivca. Rozdielom v znení týchto článkov je použitá terminológia, keď čl. 5 dohovoru výslovne priznáva právo či nárok súvisiaci s osobnou slobodou, zatiaľ čo čl. 17 ústavy takéto termíny nepoužíva, ale ustanovuje jasné limity pre štát v prípade zásahov do osobnej slobody jednotlivca.

Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

Ústavný súd zistil, že tvrdenia sťažovateľov v tejto časti sťažnosti týkajúcej neexistencie zákonných dôvodov väzby podľa názoru ústavného súdu sa nezakladajú na pravde (sú iba odlišné od úvah všeobecných súdov) a neexistuje žiadny zákonný a iný dôvod na to, aby do jeho odôvodnenia ústavný súd zasahoval, pretože je zrozumiteľné a ústavne akceptovateľné.

Takisto k sťažovateľmi namietanej skutočnosti, že rozhodnutiu okresného súdu v senátnom zložení nepredchádzalo riadne a zákonné hlasovanie, ústavný súd zistil, že namietané skutočnosti neboli obsiahnuté v písomnej sťažnosti obhajcu JUDr. Tibora Timára proti uzneseniu sp. zn. 5 T 85/2012 z 2. decembra 2013 doručenej okresnému súdu 19. decembra 2013, ktorú podával v mene oboch sťažovateľov (obžalovaných), preto sa ústavný súd ich námietkami nezaoberal a odmietol ich pre nedostatok svojej právomoci, ak navyše krajský súd sám tieto nedostatky okresnému súdu vytkol (č. l. 9564), keď mu spis prípisom 31. decembra 2013 vrátil.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom

prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnené ani arbitrárne. Skutkové a právne závery, na ktorých je založené, sú podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, keďže krajský súd sa v ňom primeraným spôsobom vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľov v odôvodnení svojho rozhodnutia (strana 5 až strana 6) a opiera sa tiež o konkrétne skutočnosti, pretože vychádza najmä z toho, že *„obžalovaní sú stíhaní pre obzvlášť závažný pokračovací zločin krádeže bankomatov a za tento čin im hrozí trest odňatia slobody v rozpätí od 10 rokov do 15 rokov. Ich trestná činnosť sa vyznačovala vysokou mierou organizovanosti a delbou úloh medzi jednotlivými členmi skupiny. Organizátorom a vodcovskou osobnosťou skupiny mal byť obžalovaný J. G. a ďalší obžalovaní mali riadiť činnosť skupiny vysielачkami a pod. Trestnou činnosťou mali spôsobiť škodu vysoko prekračujúcu hranicu škody veľkého rozsahu.*

... pri posudzovaní väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. je potrebné na ne prihliadnuť ako na obzvlášť závažnú formu páchania trestnej činnosti, ktorej sa obžalovaní mali dopustiť podľa podaných obžalôb v šestnástich a deviatich skutkoch. Uvedené okolnosti spolu s hrozbou vysokým trestom odôvodňujú obavu, že obžalovaní by mohli ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu alebo trestu, ktorý ich očakáva.

Keďže ide o závažnú trestnú činnosť pokračujúceho charakteru, ktorej sa obžalovaní mali dopúšťať po dlhšiu dobu organizovaným spôsobom a to za účelom získania majetkového prospechu, je tým daná aj obava, že v prípade prepustenia na slobodu by mohli v páchaní tejto trestnej činnosti pokračovať.“

Vzhľadom na uvedené a vychádzajúc zo svojej judikatúry ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi námietkami sťažovateľov v konaní pred ústavným súdom a ich označenými právami podľa ústavy a dohovoru, preto sťažnosť

v tejto časti proti údajne nezákonnému postupu a uzneseniu krajského súdu odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť (obdobne III. ÚS 519/2011 III. ÚS 200/2013) bez toho, aby sa bližšie zaoberal aj eventuálnym porušením čl. 5 ods. 1 dohovoru, pretože konkrétnejšie ustanovenie [príslušný odsek uvedený pod písm. a) až f)] tohto článku sťažovateľa (kvalifikovane zastúpení advokátom) vo svojej sťažnosti bližšie v petite ani neoznačili.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2014